CURTEA DE APEL BĂLŢI

Dosarul nr.4r-708/2023 Judecătoria Bălţi
Sediul Central
Judecător Cojocaru M.

D E C I Z I E
În numele Legii

24 octombrie anul 2023 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi
Avînd în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecător Puşca Dumitru
Judecătorii Burdeniuc Ruslana, Revenco Angela
Cu participarea:
Avocatului Dulgher Dumitru

Judecînd în ordine de recurs în şedinţă publică recursul declarat de avocatul Dulgher Dumitru în interesele lui Sacalî Mihail împotriva hotărârii Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 29.06.2023 în cauza contravenţională în baza art.313 Cod Contravenţional;

Ţinînd cont de actele cauzei, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

C O N S T A T Ă:

La data de 14.07.2022 de către agentul constatator, ofiţer superior de investigaţii al Direcţiei Investigaţii Speciale din cadrul Direcţiei Generale Teritoriale Nord a Centrului Naţional Anticorupţie, Grădinaru Ion a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie în privinţa lui Sacalî Mihail în baza art.313 Cod Contravenţional pe faptul, că deţinînd calitatea de consilier în cadrul Consiliului comunal ***** r-nul *****, fiind persoană oficială conform art.3 din Legea nr.768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, a comis contravenţia prevăzută de art.313 Cod contravenţional, cu semnele calificative - excesul de putere sau depăşirea atribuţiilor de serviciu manifestate prin săvîrşirea acţiunii de votare a deciziei emisă de Consiliul comunei ***** nr.3/3 cu privire la transmiterea în folosinţă a unui teren proprietate publică, parte componentă indivizibilă a obiectivului acvatic, încălcând prevederile art.77 al.(2) şi (3) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administraţia publică locală.

Fapta a fost încadrată în prevederile art.313 Cod Contravenţional - săvîrşirea unei acţiuni care depăşeşte în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege şi care contravine intereselor publice sau drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întruneşte elementele constitutive ale infracţiunii.

Materialele acumulate au fost remise în adresa Judecătoriei Bălţi Sediul Central pentru examinare conform competenţei potrivit dispoziţiilor art.395 Cod Contravenţional.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 29.06.2023 s-a încetat procesul contravenţional pornit în privinţa Sacalî Mihail în baza art.313 Cod Contravenţional RM, în legătura cu intervenirea prescripţiei atragerii la răspundere contravenţională.

Instanţa de fond în susţinerea poziţiei sale a indicat că conform probelor administrate la materialele dosarului contravenţional sa stabilit că la data de 03.01.2022 în cancelaria DGT „Nord" a CNA au parvenit petiţiile de la A***** locuitor al comunei ***** r.***** şi petiţia colectivă semnată de Tuceac Mihail, Bogdan Agafia, Romanciuc Nicolae, Romanciuc Tatiana, Bucatca Ivan, Tuceac Ala, Bogdan Serghei, Bucatari Vitalii, Cervan Vladimir, Panico Vasile, Siminiuc Serghei, Cervac Alexei, locuitori ai comunei ***** r.*****, care au fost înregistrate în Registrul de evidenţă a altor informaţii cu privire la infracţiuni şi incidente al DGT „Nord", prin care s-a solicitat atragerea la răspundere a factorilor de decizie din cadrul Primăriei s.***** r.***** pentru refuzul de a expune la licitaţie transmiterea bazinului acvatic cu suprafaţa de 35,6499 ha, cu număr cadastral *****, ce se află în proprietatea Administraţiei Publice Locale s.*****, r.*****.

Din procesul-verbal nr.3 din 01.04.2022 se atestă că în cadrul şedinţei Consiliului comunal *****, consilierii *****desemnată şi în calitate de preşedinte a şedinţei, *****, *****, Sacalî Mihail, *****, ***** şi ***** au votat pentru transmiterea în folosinţă a terenului proprietate publică, domeniul public, cu destinaţia fondul apelor, cu suprafaţa de 35,6499 ha, din extravilanul s.***** lîngă s.*****, cu număr cadastral *****, parte componenţă indivizibilă a obiectivului acvatic, în scopul activităţii de agrement, creşterii şi comercializării peştelui pe o perioadă anume de ani, către „*****lschi" SRL, c/f 1003602005072, în calitate de gestionar al construcţiei hidrotehnice (barajului), care conform legii constituie parte indivizibilă a obiectivului acvatic respectiv (f.d.20-23).

Ca urmare a fost emisă Decizia nr.3/3 cu privire la transmiterea în folosinţă a unui teren proprietate publică, parte a fondului apelor, nr.cadastral *****, cu suprafaţa de 35,6499 ha, parte componentă indivizibilă a obiectivului acvatic.

La data de 19.04.2022 Oficiul Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat a iniţiat procedura de control asupra Deciziei Consiliului comunal *****, r.*****.

La data de 21.04.2022 Oficiul Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat a emis Notificarea nr.1304/OT1-323, prin care a constatat încălcarea procedurii de transmitere în administrare a terenului cu nr.cadastral ***** cu suprafaţa d 35,6499 ha parte componentă indivizibilă a obiectivului acvatic fără licitaţie publică, fiind astfel ignorată prevederea art. 77 al.(2) şi (3) din Legea nr. 436/2006 privind administraţia publică locală. Oficiul Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat, prin notificarea emisă a solicitat Consiliului comunal *****, r.***** reexaminarea şi abrogarea Deciziei nr.3/3 din 01.04.2022.

În rezultatul celor constatate, Grădinaru Ion în calitate de agent constatator din cadrul DGT „Nord" a CNA, prin procesul-verbal din 03.05.2022 a dispus pornirea procesului contravenţional pe semnele contravenţiei prevăzute de art.313 din Codul contravenţional.

Instanţa a constatat cu certitudine că Decizia 3/3 din 01.04.2022 a fost adoptată de 7 consilieri ai Consiliului comunei *****, r. *****, printre care a fost şi Sacalî Mihail.

Instanţa a indicat că cu titlu de probă i-a fost prezentată Notificarea nr.1304/OT1-323 din 21.04.2022 emisă de către Oficiul Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat, care urmează a fi apreciată pozitiv în sensul pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii ei. Prin notificarea dată (expusă supra) a fost dată o apreciere a legalităţii deciziei adoptate de o parte din consilierii Consiliului s.*****, notificarea avînd un caracter constatator-obligatoriu pentru autoritatea publică.

În context, instanţa a reţinut că, în conformitate cu prevederile art.63 al.(1) din Legea nr.436/2006 privind administraţia publică locală, de organizarea controlului administrativ al activităţii autorităţilor administraţiei publice locale este responsabilă Cancelaria de Stat, acesta fiind exercitată nemijlocit de Cancelaria de Stat sau de oficiile sale teritoriale, conduse de reprezentanţii Guvernului în teritoriu.

Iar potrivit art.64 al.(1) lit.a) din acelaşi act normativ, Controlului obligatoriu sînt supuse următoarele acte ale autorităţilor administraţiei publice locale: deciziile consiliilor locale de nivelurile întîi şi al doilea.

Potrivit art.23 al.(2) din Legea 436/2006, fiecare consilier poartă răspundere juridică, conform legislaţiei în vigoare, pentru propria activitate desfăşurată în exercitarea mandatului.

Legea privind statutul alesului local nr.768-XIV din 02.02.2000 la art.(2) prevede că în sensul prezentei legi, noţiunea de ales local vizează consilierii consiliilor săteşti (comunale), orăşeneşti (municipale), raionale şi consiliului municipal Chişinău, deputaţii în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii şi viceprimarii, preşedinţii şi vicepreşedinţii raioanelor. Aceştia fiind restricţionaţi în activitatea lor de prevederile Legii privind declararea averii şi a intereselor personale nr.133 din 17.06.2016.

Potrivit art.12 al.(3) Legea nr.133, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terţe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice şi juridice cu care are relaţii cu caracter patrimonial şi care influenţează sau pot influenţa exercitarea imparţială şi obiectivă a mandatului, a funcţiei publice sau de demnitate publică.

Astfel în cadrul şedinţei de judecată instanţei i-a fost confirmat faptul că, Sacalî Mihail în calitatea sa de consilier al Consiliului comunal ***** r.***** a participat la adoptarea deciziei 3/3 privind transmiterea terenului în folosinţa Societăţii cu Răspundere Limitată „*****lschii” a cărui fondator este inclusiv şi el.

La fel instanţa a constatat că, Sacalî Mihail prin votarea deciziei vizate a încălcat prevederile art.77 din Legea nr.436 adoptată la data de 28.12.2006, potrivit căreia, la al.(2) expune că, actele juridice de administrare şi de dispoziţie privind bunurile proprietate publică a unităţii administrativ-teritoriale se încheie cu persoanele fizice şi persoanele juridice de drept privat prin licitaţie publică, organizată în condiţiile legii, cu excepţia cazurilor stabilite expres prin lege. (3) Pentru încheierea actelor juridice de dispoziţie privind bunurile proprietate publică a unităţii administrativ-teritoriale cu persoanele fizice şi persoanele juridice de drept privat este necesară întocmirea raportului de evaluare, de către evaluator, cu cel mult 2 ani pînă la data desfăşurării licitaţiei, cu excepţia cazurilor stabilite expres prin lege.

Iar la acest aspect, instanţa a considerat relevant de indicat asupra prevederilor art.pct 61 din art.16 Cod contravenţional, potrivit căruia, persoana cu funcţie de răspundere (persoană căreia, într-o întreprindere, instituţie, organizaţie, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, într-o autoritate publică centrală sau locală, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin lege, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi şi obligaţii în vederea exercitării funcţiilor autorităţii publice sau a acţiunilor administrative de dispoziţie, organizatorice ori economice) este pasibilă de răspundere contravenţională pentru săvîrşirea unei fapte prevăzute de prezentul cod în cazul: în cazul în care fapta contravenţională este comisă prin adoptarea sau neadoptarea unui act de către un organ colegial, răspunde fiecare dintre membrii organului colegial.

Instanţa a reţinut că în speţă, de către organul constatator este incontestabil stabilit subiectul acestei contravenţii care este unu determinat prin însăşi norma legală, or, acţiunile ce presupun votarea/adoptarea unei decizii în cadrul unui Consiliu ţine în exclusivitate de competenţa unui ales local - consilier.

În acest sens instanţa de judecată a remarcat că procesul-verbal cu privire la contravenţie, fiind întocmit de un organ al statului aflat în exerciţiul funcţiunii, cu atribuţii de constatare, trebuie să i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei prezumţii de autenticitate, veridicitate şi legalitate.

Instanţa a considerat că vinovăţia contravenientului Sacalî Mihail în comiterea contravenţiei incriminate a fost integral dovedită prin probele pertinente şi concludente prezentate şi cercetate în cadrul şedinţei de judecată de către agentul constatator, contravenientul careva probe, în corespundere cu principiul contradictorialităţii, în combaterea celor constatate de către agentul constatator nu a prezentat, de aceea faptele constatate de către agentul constatator sunt apreciate de instanţa de judecată ca fiind veridice, reflectînd evenimentele ce au avut loc în realitate.

Instanţa a apreciat, că Sacalî Mihail avea calitatea de subiect special – consilier local în Consiliul com.*****, unicul organ cu atribuţii decizionale în numele administraţiei publice locale şi de rînd cu alţi subiecţi, a uzat de calitate deţinută şi contrar normei legale a adoptat un act administrativ individual prin excesul de putere acordat de calitatea deţinută de ales local.

Temeiuri de liberare de răspundere şi pedeapsă contravenţională de către instanţa de fond nu au fost definite.

Instanţa de judecată a reţinut că în cazul lui Sacalî Mihail nu există nici o circumstanţă ce ar face imposibilă aplicarea faţă de acesta a sancţiunii contravenţionale.

Totodată, instanţa de judecată a constatat în cazul din speţă expirarea termenului de prescripţie a răspunderii contravenţionale, prevăzut de art.30 al.(2) Cod contravenţional.

Potrivit procesului-verbal, fapta contravenţională a fost comisă la data de 01.04.2022, adică cu mai mult de 1 an în urmă.

Astfel punînd la baza prevederile art.441 al.(1) Cod contravenţional, art.30 al.(1), art.30 al.(2), art.30 al.(5) Cod contravenţional şi luând în consideraţie, că Sacalî Mihail a comis fapta contravenţională incriminată lui la data de 01.04.2022, adică cu mai mult de un an în urmă, de aceea ultimul urmează a fi liberat de pedeapsa sancţiunii contravenţionale în legătură cu expirarea termenului de prescripţie.

În termen împotriva hotărîrii în cauză au declarat recurs avocatul Dulgher Dumitru în interesele lui Sacalî Mihail, care consideră hotărîrea ilegală şi neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat, că:

-instanţa de fond unilateral a apreciat doar probele acuzării, iar argumentele apărării le-a enumerat, fără însă a le da o apreciere juridică şi fără a motiva respingerea acestora;

-s-au admis derogări de la prevederile art.462 Cod Contravenţional - instanţa de fond examinând cauza dată, a pus la baza hotărârii probe sub formă de depoziţii a martorilor acuzării martorul *****, martorul *****, martorul *****, martorul *****, martorul *****, martorul A*****, martorul *****;

-astfel, s-au adus atingeri prevederilor art.452 al.(1) Cod Contravenţional, conform căruia „cauza contravenţională se judecă de instanţa de judecată în şedinţă publică, oral, nemijlocit şi în contradictoriu”, deoarece a fost încălcat principiului nemijlocirii şedinţei de judecată, care presupune că actele procesuale efectuate în desfăşurarea judecăţii trebuie să fie îndeplinite direct

în faţa instanţei, adică în şedinţa de judecată şi în prezenţa judecătorului sau, după caz, a completului de judecată, sub a cărui conducere, supraveghere şi garanţie derulează judecata;

-de asemenea, a fost încălcat art.384 al.(4) CPP, astfel, la pronunţarea hotărârii instanţa de fond a luat în consideraţie doar poziţia acuzării carea şi-a motivat învinirea prin faptul, că Sacalî Mihail deţinînd calitatea de consilier în cadrul Consiliului comunal *****, r. *****, fiind persoană oficială, conform art.3 din Legea nr.768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, a comis contravenţia prevăzută de art.313 Cod contravenţional – cu semnele calificative: Excesul de putere sau depăşirea atribuţiilor de serviciu manifestate prin săvîrşirea acţiunii de votare a deciziei emisă de Consiliul comunei ***** nr.3/3 cu privire la transmiterea în folosinţă a unui teren proprietate publică, parte componentă indivizibilă a obiectivului acvatic, încălcînd prevederile art.77 al.(2) şi (3) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administraţia publică locală. Anume încălcarea prevederilor normei menţionate a servit drept temei pentru calificarea acţiunilor lui Sacalî Mihail în baza art.313 Cod Contravenţional;

-însă, nu s-a atras atenţia că reieşind din conţinutul prevederilor art. 77 din Legea nr. 436 din 28.12.2006: „(2) Actele juridice de administrare şi de dispoziţie privind bunurile proprietate publică a unităţii administrativ-teritoriale se încheie cu persoanele fizice şi persoanele juridice de drept privat prin licitaţie publică, organizată în condiţiile legii, cu excepţia cazurilor stabilite expres prin lege. (3) Pentru încheierea actelor juridice de dispoziţie privind bunurile proprietate publică a unităţii administrativ-teritoriale cu persoanele fizice şi persoanele juridice de drept privat este necesară întocmirea raportului de evaluare, de către evaluator, cu cel mult 2 ani pînă la data desfăşurării licitaţiei, cu excepţia cazurilor stabilite expres prin lege”;

-deci, legislatorul a prevăzut anumite excepţii în cazuri în care bunurile proprietate publică a unităţii administrativ-teritoriale nu întotdeauna sunt transmise în folosinţă sau despoziţie prin licitaţie publică;

-în acet context, apărarea a argumentat poziţia sa prin faptul că referitor la notificarea OT Bălţi al Cancelariei de Stat Nr.1304/OT - 323 din 21.04.2022 privind abrogarea Deciziei Nr.3/3 din 01.04.2022 Cu privire la transmiterea în folosinţă a unui teren proprietate publică parte a fondului apelor numărul cadastral ***** cu suprafaţa 35,6499 ha, parte componentă indivizibilă a bazinului acvatic, precum şi la emiterea deciziei consiliului comunal ***** r-ul ***** nr.4/2 din 05.05.2022, menţionează că drept temei al notificării sunt invocate norme cu caracter general, ce reglementează competenţe pentru Consiliul Local ca organ colegial reprezentativ, dar şi norme privind reglementarea competenţei Cancelariei de stat în efectuarea controlului administrativ, aplicarea cărora nu pot duce la abrogarea actului notificat;

-invocarea Legii Nr.29 din 05.04.2018 privind delimitarea proprietăţii publice prezintă anumite premise pentru analiza caracterului legal al deciziei notificate;

-însă în conformitate cu art.1 al.3 al acestei norme:(3) Prezenta lege se aplică raporturilor dintre autorităţile administraţiei publice centrale şi locale în procesul delimitării în funcţie de apartenenţă a bunurilor imobile proprietate publică şi nu afectează dreptul de proprietate dobîndit în baza actelor prevăzute la art. 28 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998;

-prin urmare, pentru cazurile stipulate în al.(3) art.1) al Legii Nr.29 din 05.04.2018 privind delimitarea proprietăţii publice aceasta nu se aplică, şi nu formează pentru acestea obiect de reglemetare;

-potrivit art.28 al.(1) lit.f) al Legii Nr.1543 din 25.02.1998 cadastrului bunurilor imobile: (l) înregistrarea dreptului asupra bunului imobil se face în temeiul următoarelor documente: g) alte documente privind naşterea sau transmiterea drepturilor asupra bunurilor imobile, eliberate conform legislaţiei în vigoare la data naşterii sau transmiterii acestor drepturi;

-construcţia hidrotehnică s-a aflat în proprietatea entităţii juridice SA „*****lischii”, figurând împreună cu alte unităţi în rubrica Clădiri şi construcţii din Procesul-verbal de predare-primire a patrimoniului distribuit la concursul Nr.2 după stingerea datoriilor, întreprinderii agricole SA „*****lischii”, care este anexă a Procesului-verbal Nr.6 a comisiei de privatizare a patrimoniului agricol din 25.11.1999. Valoarea acestor clădiri şi edificii este reflectată în procesul-verbal nominalizat. Urmare a privatizării aceste clădiri şi construcţii au fost distribuite drept cotă - valorică cotaşilor cu identificarea sumei care revine acestei cote;

-SA „*****lischii” la moment deţine contracte de cumpărare a cotelor - valorice cuprinzând construcţia hidrotehnică a bunului imobil teren al fondurilor apelor nr. cadastral ***** în consecinţă SRL „*****lischii” este în posesia documentelor privind naşterea sau transmiterea drepturilor asupra bunurilor imobile, iar procedura transmiterii în folosinţă a bunului prin decizia notificată nu poate fi reglementată de Legea Nr.29 din 05.04.2018 privind delimitarea proprietăţii publice, cu aplicarea ulterioară a art.77 al.(2)-(3) al Legii RM privind administraţia publică locală despre licitaţia publică;

-menţionînd prevederile art.63 Cod Funciar, art.459 al.(2), (4) Cod Civil, art.460 al.(1) Cod Civil, art.4 a Legii apelor Nr. 272 din 23.12.2011, art.28 al.(7) din Legea RM privind fondul piscicol, pescuitul şi piscicultura nr.149 din 08 iunie 2006 indică că este imposibilă arenda prin licitaţie a terenurilor din fondul apelor şi a apelor pentru psicicultură, deoarece dreptul de folosinţă aparţine exclusiv deţinătorului construcţiei hidrotehnice, care, în mod corelativ este responsabil de întreţinerea lor. La caz, prin transmiterera către SRL „*****lischi” de către cotaşii cotelor - părţi valorice a dreptului lor asupra construcţiei hidrotehnice, se exclude posibilitatea ca terenul din fondul apelor şi apele pentru piscicultură să fie transmise în posesie/folosinţă unui terţ prin licitaţie publică;

-menţionează art.635 şi art.636 al.(1) Cod Civil RM şi indică că terenul respectiv intră în categoria terenurilor fondului apelor, fiind parte integrală a obiectivului acvatic, părţi componente al căruia sunt şi construcţiile hidrotehnice în privinţa cărora SRL „*****lischii” are drepturi reale. Aceste bunuri imobile sunt destinate nemijlocit pentru exploatarea respectivei gospodării piscicole şi nu pot fi date în arendă separat de construcţiile hidrotehnice respectiv din motiv că îşi poate schimbă destinaţia, precum şi obiectul acvatic nu poate să existe în mod separat de acest teren;

-astfel, terenurile aflate sub apă şi alte terenuri care fac parte din fondul apelor nu pot fi date în arendă, ci doar în folosinţă, fiind un bun indivizibil. Prin urmare, dreptul de folosinţă a bunului acvatic se determină reieşind din faptul cine este proprietarul construcţiilor hidrotehnice, or, persoana care deţine dreptul de proprietate asupra construcţiei hidrotehnice este responsabilă de întreţinerea bunului, obţinerea dreptului de folosinţă specială a apei, acordarea accesului la apă în alte scopuri, în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare, în cazul în care construcţiile hidrotehnice nu aparţin organelor administraţiei publice locale, ultimele nu pot transmite în arendă terenuri din fondul apelor;

-prin urmare, legislaţia în vigoare prevede că în arendă pot fi transmise doar construcţiile hidrotehnice ale bazinului acvatic şi nicidecum terenul de sub apă (terenul fondului apelor), ca un bun separat;

-în concluzie consideră că litigiul dat poartă în sine un caracter pur civil şi urmează a fi soluţionat în ordine civilă şi nicidecum nu a format obiect de examinare a CNA, astfel procesul verbal contravenţional este unul neîntemeiat şi ilegal;

-mai mult, instanţa de fond nu a luat în consideraţie faptul, că prin hotărârea Judecătoriei Drochia Sediul central din 12.12.2022 a respins acţiunea în contencios a OT Bălţi al Cancelariei

de Stat către consiliul comunal ***** r-ul ***** privind abrogarea Deciziei Nr.3/3 din 01.04.2022 Cu privire la transmiterea în folosinţă a unui teren proprietate publică parte a fondului apelor numărul cadastral ***** cu suprafaţa 35,6499 ha, parte componentă indivizibilă a bazinului acvatic, ca neîntemeiată. Până la momentul pronunţării hotărârii date din 29.06.2023 hotărârea sus indicată nu a fost anulată;

-urmează de menţionat şi faptul, că în dispoziţia contravenţiei prevăzute de art.313 Codul contravenţional, se menţionează despre săvârşirea de către o persoană publică a unor acţiuni care depăşesc în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege. Aceasta înseamnă că făptuitorul manifestă certitudine, este lipsit de orice îndoială, nu are dubii că depăşeşte limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege;

-în lipsa caracterului vădit al depăşirii limitelor drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege, răspunderea nu poate fi aplicată potrivit contravenţiei prevăzute de art.313 Codul contravenţional;

-în cazul de faţă, se determină caracterul abstract şi general al învinuirii înaintate lui Sacalî Mihail, ori în fapta reţinută de agentul constatator acesta reţine că, deţinînd calitatea de consilier în cadrul Consiliului comunal *****, r. *****, fiind persoană oficială, a comis contravenţia prevăzută de art.313 Cod contravenţional - cu semnele calificative: Excesul de putere sau depăşirea atribuţiilor de serviciu manifestate prin săvîrşirea acţiunii de votare a deciziei emisă de Consiliul comunei ***** nr.3/3 cu privire la transmiterea în folosinţă a unui teren proprietate publică, parte componentă indivizibilă a obiectivului acvatic, încălcînd prevederile art.77 al.(2) şi (3) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administraţia publică locală;

-mai mult ca atât, în acest context agentul constatator nu a administrat absolut nici-o probă ce ar demonstra şi existenţa intenţiei directe sau indirecte în acţiunile lui Sacalî Mihail, astfel, nu poate fi reţinută învinuirea înaintată, în lipsa unei intenţii, de vreme ce nici în contextul probatoriului, şi nici în contextul învinuirii, existenţa intenţiei directe, sau indirecte nu a fost posibil a se proba;

-cât priveşte obiectul juridic special al contravenţiei prevăzute de art.313 Codul contravenţional, îl constituie relaţiile sociale cu privire la buna desfăşurare a activităţii de serviciu în sfera publică, care presupune îndeplinirea de către o persoană publică a obligaţiilor de serviciu în mod corect, fără excese, cu respectarea intereselor publice, precum şi a drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice şi ale celor juridice;

-de asemenea indică că victimă contravenţiei prevăzute de art.313 Codul contravenţional, este persoana fizică sau juridică, ale cărei drepturi sau interese ocrotite de lege suferă daune în proporţii considerabile, însă şi la acest capitol, agentul constatator a admis omisiuni nejustificate în procesul de administrare a probelor, or, agentul constatator nici nu a constatat cauzarea de daune, şi nici nu a identificat persoana care ar avea calitatea de victimă, atribuindu-i calitatea respectivă;

-potrivit pct.80, 81, 85, din Hotărârea Curţii Constituţionale nr.24 din 17.10.2019, „privind excepţia de neconstituţionalitate a unor prevederi ale art.328 alin. (1) Cod penal - excesul de putere sau depăşirea atribuţiilor se serviciu”, pct.80. Curtea subliniază că lipsa unor prevederi pentru evaluarea caracterului considerabil al urmărilor prejudiciabile cauzate intereselor publice deschide un teren larg arbitrarului, existând riscul ca acţiunile persoanei publice care depăşesc limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege, indiferent de gravitatea faptei săvârşite, să cadă sub incidenţa normei penale;

-Curtea reţine că prin generalitatea formulării urmărilor prejudiciabile, menţionate supra, există riscul ca organele judiciare să aplice art. 328 alin. (1) din Codul penal nu în calitate de infracţiune materială, ci ca una formală, adică doar în baza constatării acţiunilor incriminate, făcând abstracţie de evaluarea urmărilor prejudiciabile. Or, din perspectiva principiului „ultima ratio" în materie de legiferare penală, nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate şi gravitate, care să justifice sancţiunea penală. Curtea constată că instanţa de judecată la individualizarea răspunderii penale şi pedepsei penale este obligată să stabilească cu certitudine urmările prejudiciabile ale infracţiunii incriminate inculpatului, or, potrivit art.7 al.(1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ţine cont de caracterul şi gradul prejudiciabil al infracţiunii săvârşite, de persoana celui vinovat şi de circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală; De altfel, atribuirea unor fapte infracţionale concrete ca prejudiciind „interesul public", „in abstracto", nu poate satisface cerinţa de claritate şi previzibilitate şi totodată constituie o interpretare a legii penale extensivă şi defavorabilă persoanei, contrar prevederilor art.3 al.(2) Cod penal";

-agentul constatator a incriminat lui Sacalî Mihail comiterea faptei de exces de putere, care nu este plasată sub aspect infracţional şi care contravine intereselor publice sau drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, fără a ţine cont de faptul că sintagma „intereselor publice sau", a fost declarată neconstituţională în conţinutul art.328 al.(1) Cod penal, aceasta având incidenţă şi asupra altor norme care înglobează incriminarea faptei, prin acţiuni care contravin intereselor publice sau drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, respectiv şi circumstanţa dată este incidentă la caz;

-concomitent menţionează că este inadmisibilă de drept sancţionarea contravenţională a persoanei, în contextul lipsei faptului contravenţiei şi bazându-se doar pe actul de constatare. Relevant este că, Legea privind statutul alesului local nr.768/2000 la art.2 al.(1) prevede că noţiunea de ales local vizează consilierii consiliilor săteşti (comunale), orăşeneşti (municipale), raionale şi consiliului municipal Chişinău, deputăţii în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii şi viceprimarii, preşedinţii şi vicepreşedinţii raioanelor; art.9 stipulează că alesul local nu poate fi supus persecuţiilor sau tras la răspundere contravenţională sau penală pentru voturile sau opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului; art.12 al.(3) prevede că, consilierul aplică dreptul de vot, pronunţându-se „pentru" sau „contra" ori abţinându-se de la luarea unei decizii;

-în privinţa răspunderii administrativ-patrimoniale a aleşilor locali, legiuitorul a stabilit în art.23 al.(1) din Legea nr.436/2006 următoarele: „Consilierii răspund solidar pentru activitatea consiliului local şi pentru deciziile acestuia pe care le-au votat". Răspunderea solidară se aplică în cazul necesităţii unor despăgubiri, iar aceasta va fi iniţiată în cadrul instituţiei contenciosului administrativ.

Solicită admiterea recursului, casarea integrală a hotărîrii Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 29.06.2023, cu adoptarea unei noi decizii privind încetarea procesului contravenţional din lipsa faptului contravenţiei prevăzute de art.313 Cod Contravenţional.

Avocatul Dulgher Dumitru în şedinţa instanţei de recurs a susţinut recursul declarat şi a solicitat admiterea acestuia din motivele invocate.

Sacalî Mihail în şedinţa instanţei de recurs nu s-a prezentat fiind citat legal (f.d.245).

Agentul constatator Grădinaru Ion în şedinţa instanţei de recurs a solicitat respingerea recursului declarat de către avocat ca fiind nefondat, cu menţinerea hotărîrii instanţei de judecată fără modificări.

Potrivit prevederilor art.471 al.(2) Cod Contravenţional, neprezentarea la şedinţă a părţilor legal citate nu împiedică judecarea recursului, din ce considerente Colegiul penal a constatat posibilitatea judecării recursului în lipsa lui Sacalî Mihail, care a fost citat legal, pentru a nu tergiversa judecarea recursului.

Verificînd argumentele invocate în recursul declarat în raport cu materialele cauzei contravenţionale prezentate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat de avocatul Dulgher Dumitru în interesele lui Sacalî Mihail urmează a fi respins ca fiind nefondat.

Conform art.473 al.(1) pct.1) lit.c) Cod Contravenţional, după examinarea recursului, instanţa de recurs adoptă una dintre următoarele decizii:1).*respinge recursul şi menţine hotărîrea atacată dacă recursul este:c) nefondat.*

Materialele cauzei denotă faptul, că prin hotărârea Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 29.06.2023 s-a încetat procesul contravenţional pornit în privinţa Sacalî Mihail în baza art.313 Cod Contravenţional RM în legătura cu intervenirea prescripţiei atragerii la răspundere contravenţională.

Colegiul penal reţine, că la examinarea cauzei instanţa de fond a dat o apreciere justă circumstanţelor constatate şi a adoptat o hotărîre întemeiată.

Colegiul penal conchide, că instanţa de fond a dat deplină eficienţă prevederilor art.455, 457-458 Cod Contravenţional, a examinat cauza în ordinea stabilită, legal şi obiectiv, argumentând corect soluţia adoptată, în baza probelor examinate.

În cadrul judecării cauzei contravenţionale de către instanţa de fond s-au constatat cu certitudine circumstanţele cauzei, care au servit drept temei de a adopta soluţia privind încetarea procesului contravenţional în privinţa lui Sacalî Mihail în baza art.313 Cod Contravenţional pe motivul expirării termenului de prescripţie de atragere la răspundere contravenţională.

La examinarea cauzei contravenţionale în instanţa de fond s-a constatat cu certitudine vinovăţia lui Sacalî Mihail, care deţinînd calitatea de consilier în cadrul Consiliului comunal ***** r-nul *****, fiind persoană oficială conform art.3 din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, a comis contravenţia prevăzută de art.313 Cod contravenţional cu semnele calificative - Excesul de putere sau depăşirea atribuţiilor de serviciu manifestate prin săvîrşirea acţiunii de votare a deciziei emisă de Consiliul comunei ***** nr.3/3 cu privire la transmiterea în folosinţă a unui teren proprietate publică, parte componentă indivizibilă a obiectivului acvatic, încălcând prevederile art.77 al.(2) şi (3) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administraţia publică locală fiind prezentate probe concludente şi pertinente, care confirmă vinovăţia lui Sacalî Mihail în comiterea contravenţiei prevăzute la art.313 Cod Contravenţional.

Pe cale de consecinţă este lipsită de temei afirmaţia invocată de avocat precum că în speţă nu au fost prezentate probe care ar confirma vinovăţia lui Sacalî Mihail în comiterea contravenţiei incriminate prevăzute de art.313 Cod Contravenţional.

În acest aspect Colegiul notează că în şedinţa instanţei de fond la examinarea cauzei contravenţionale au fost examinate şi cercetate probe care au demonstrat cu certitudine prezenţa elementelor contravenţiei prevăzute de art.313 Cod Contravenţional sub formă de săvîrşirea unei acţiuni care depăşeşte în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege şi care contravine intereselor publice sau drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întruneşte elementele constitutive ale infracţiunii.

În ceea ce priveşte argumentul recurentului ce vizează punerea la baza hotărârii a declaraţiilor depuse agentului constatator de martorii *****, *****, *****, *****, ***** A***** şi ***** fără audierea lor nemijlocită în şedinţă de judecată, prin invocarea că au fost

aduse atingeri prevederilor art.452 al.(1) Cod Contravenţional, Colegiul penal remarcă următoarele. Potrivit textului hotărârii, instanţa de judecată a trecut prin revistă declaraţiile depuse agentului constatator de martorii *****, *****, *****, *****, ***** A***** şi ***** care au fost preîntâmpinaţi de răspunderea ce poartă conform art.312 şi art.313 CPP, iar agentul constatator în şedinţa de judecată a indicat că nu solicită audierea lor în instanţa de fond, întemeindu-şi hotărârea pe probele de bază ale acuzării - procesul-verbal nr.3 din 01.04.2022 al şedinţei Consiliului comunal ***** şi decizia emisă cu nr.3/3, precum şi notificarea nr.1304/OT1-323 din 21.04.2022 Oficiului Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat.

Or, potrivit al art.425 al.(2) Cod Contravenţional, în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

Totodată, potrivi art.425 al.(3) Cod Contravenţional, aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluţioneze cauza contravenţională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanţele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege, - regulă după care a procedat şi instanţa de judecată. Or, soluţia instanţei nu este întemeiată exclusiv pe declaraţiile martorilor menţionaţi, constatarea circumstanţelor de fapt a fost făcută în baza suportului probant care include şi alte probe decât cele supuse criticii, fiind analizate de către instanţă în cuprinsul hotărârii.

Mai mult ca atât, potrivit art.425 al.(7) Cod Contravenţional, procesului contravenţional, în partea ce ţine de declaraţii, se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă şi la procedeele probatorii, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod. Respectiv, încălcări ale prevederilor respective la caz nu s-au depistat. Referirile recurentului la prevederile art.384 alin.(4) CPP nu pot fi aplicate la caz, or, acestea ţin de „sentinţă judecătorească”, reglementată de legislator la secţiunea a 4-a „Deliberarea şi adoptarea sentinţei”, Capitolul III „Judecata în primă instanţă” din Codul de procedură penală, codul contravenţional la acest segment având propriile reglementări instituite de legislator.

Nu pot fi reţinute afirmaţiile invocate în recurs cu referire la prevederile Codului civil, ale Codului funciar, ale Legii apelor nr.272 din 23.12.2011, ale Legea privind fondul piscicol, pescuitul şi piscicultura nr.149 din 08.06.2006, indicînd litigiul dat poartă în sine un caracter pur civil şi urmează a fi soluţionat în ordine civilă, or, prin transmiterea către SRL „*****lischii” de către cotaşii cotelor-părţi valorice a dreptului lor asupra construcţiei hidrotehnic, se exclude posibilitatea ca terenul din fondul apelor şi apele pentru piscicultură să fie transmise în posesie/folosinţă unui terţ prin licitaţie publică.

Astfel, în baza probelor cercetate instanţa just a stabilit, că pentru pornirea procesului contravenţional au servit actele de sesizare sub formă de petiţii parvenite la 03.01.2022 în cancelaria DGT „Nord” a CNA, prin care s-a solicitat atragerea la răspundere a factorilor de decizie din cadrul Primăriei satului *****, raionul *****, pentru refuzul de a expune la licitaţie transmiterea bazinului acvatic cu suprafaţa de 35,6499 ha, cu număr cadastral *****, ce se află în proprietatea Administraţiei Publice Locale satul *****, raionul *****.

Potrivit procesului-verbal nr.3 din 01.04.2022, în cadrul şedinţei Consiliului comunal *****, consilierii *****desemnată şi în calitate de preşedinte a şedinţei, *****, *****, Sacalî

Mihail, *****, ***** şi Ursul Mihail au votat pentru transmiterea în folosinţă a terenului proprietate publică, domeniul public, cu destinaţia fondul apelor, cu suprafaţa de 35,6499 ha, din extravilanul satului ***** lîngă satul *****, cu număr cadastral *****, parte componentă indivizibilă a obiectivului acvatic, în scopul activităţii de agrement, creşterii şi comercializării peştelui pe o perioadă anume de ani, către „*****lschi" SRL, c/f 1003602005072, în calitate de gestionar al construcţiei hidrotehnice (barajului), care conform legii constituie parte indivizibilă a obiectivului acvatic respectiv.

Respectiv în cadrul acestei şedinţe a Consiliului comunal *****, a fost emisă Decizia nr.3/3 cu privire la transmiterea în folosinţă a unui teren proprietate publică, parte a fondului apelor, numărul cadastral *****, cu suprafaţa de 35,6499 ha, parte componentă indivizibilă a obiectivului acvatic, către SRL „*****lschii". Decizia în cauză a fost adoptată de 7 consilieri ai Consiliului comunei *****, raionul *****, printre care şi Sacalî Mihail.

Potrivit răspunsului nr.1303/OT1-333 Oficiului Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat, procedura de control asupra deciziei nr.3/3 din 01.04.2022 a Consiliului comunal *****, raionul *****, a fost iniţiată la 19.04.2022. Ca urmare, la data de 21.04.2022 Oficiul Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat a emis Notificarea nr.1304/OT1-323, prin care a constatat încălcarea procedurii de transmitere în administrare a terenului cu numărul cadastral ***** cu suprafaţa de 35,6499 ha parte componentă indivizibilă a obiectivului acvatic fără licitaţie publică, fiind astfel ignorată prevederea art.77 alin.(2) şi (3) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administraţia publică locală, Oficiul Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat, solicitând Consiliului comunal *****, raionul ***** reexaminarea şi abrogarea Deciziei nr.3/3 din 01.04.2022. Deci, prin această notificare Oficiul Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat a dat apreciere legalităţii deciziei adoptată de consilierii Consiliului satului *****, cu privire la transmiterea în folosinţă a unui teren proprietate publică, parte a fondului apelor, numărul cadastral *****, cu suprafaţa de 35,6499 ha, parte componentă indivizibilă a obiectivului acvatic, notificarea având un caracter constatator-obligatoriu pentru autoritatea publică.

Or, potrivit art.63 al.(1) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administraţia publică locală, de organizarea controlului administrativ al activităţii autorităţilor administraţiei publice locale este responsabilă Cancelaria de Stat, acesta fiind exercitat nemijlocit de Cancelaria de Stat sau de oficiile sale teritoriale, conduse de reprezentanţii Guvernului în teritoriu, iar potrivit art.64 al.(1) lit.a) din acelaşi act normativ, controlului obligatoriu sânt supuse următoarele acte ale autorităţilor administraţiei publice locale: …deciziile consiliilor locale de nivelurile întâi şi al doilea.

Totodată, Colegiul penal consideră că Sacalî Mihail întruneşte condiţiile subiectului special, or, potrivit art.16 al.(6) Cod Contravenţional, persoana cu funcţie de răspundere (persoană căreia, într-o întreprindere, instituţie, organizaţie, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, într-o autoritate publică centrală sau locală, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin lege, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi şi obligaţii în vederea exercitării funcţiilor autorităţii publice sau a acţiunilor administrative de dispoziţie, organizatorice ori economice) este pasibilă de răspundere contravenţională pentru săvîrşirea unei fapte prevăzute de prezentul cod în cazul: a) folosirii intenţionate a atribuţiilor sale contrar obligaţiilor de serviciu; b) depăşirii vădite a drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege; c) neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligaţiilor de serviciu, iar al.(6/1) de la acest articol stipulează, că în cazul în care fapta contravenţională este comisă prin adoptarea sau neadoptarea unui act de către un organ colegial, răspunde fiecare dintre membrii organului colegial.

Relevant este, că Legea privind statutul alesului local nr.768-XIV din 02.02.2000, la art.(2) prevede, că noţiunea de ales local vizează consilierii consiliilor săteşti (comunale), orăşeneşti (municipale), raionale şi consiliului municipal Chişinău, deputaţii în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii şi viceprimarii, preşedinţii şi vicepreşedinţii raioanelor, iar potrivit art.23 al.(2) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administraţia publică locală, fiecare consilier poartă răspundere juridică, conform legislaţiei în vigoare, pentru propria activitate desfăşurată în exercitarea mandatului.

Potrivit art.77 al.(2) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administraţia publică locală, actele juridice de administrare şi de dispoziţie privind bunurile proprietate publică a unităţii administrativ-teritoriale se încheie cu persoanele fizice şi persoanele juridice de drept privat prin licitaţie publică, organizată în condiţiile legii, cu excepţia cazurilor stabilite expres prin lege, iar potrivit al.(3), pentru încheierea actelor juridice de dispoziţie privind bunurile proprietate publică a unităţii administrativ-teritoriale cu persoanele fizice şi persoanele juridice de drept privat este necesară întocmirea raportului de evaluare, de către evaluator, cu cel mult 2 ani până la data desfăşurării licitaţiei, cu excepţia cazurilor stabilite expres prin lege.

Pe cale de consecinţă în speţă cu certitudine s-a constatat, că Sacalî Mihail prin votarea deciziei nr.3/3 din 01.04.2022 în cadrul şedinţei Consiliului comunal *****, raionul *****, a încălcat prevederile art.77 din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administraţia publică locală, acţiunile acestuia fiind just încadrate conform art.313 Cod Contravenţional.

Circumstanţele invocate de recurent nu pot servi drept temei de admitere a recursului declarat, acestea fiind neîntemeiate.

Totodată Colegiul penal constată ca fiind întemeiată soluţia instanţei referitor la încetarea procesului contravenţional pornit în privinţa lui Sacalî Mihail în baza art.313 Cod Contravenţional în legătură cu intervenirea termenului de prescripţie de atragere la răspundere contravenţinală.

În acest aspect Colegiul penal indică, că potrivit art.30 al.(1) Cod Contravenţional, prescripţia înlătură răspunderea contravenţională.

Potrivit art.30 al.(2) Cod Contravenţional termenul general de prescripţie a răspunderii contravenţionale este de un an.

Conform art.30 al.(5) Cod Contravenţional termenul de prescripţie curge de la data săvîrşirii contravenţiei şi pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii cu privire la cauza contravenţională.

Conform art.3 al.(1),(2),(6) Cod Contravenţional, caracterul contravenţional al faptei şi sancţiunea ei contravenţională se stabilesc de prezentul cod în vigoare la momentul săvîrşirii faptei. Legea contravenţională care înăspreşte sancţiunea sau înrăutăţeşte situaţia persoanei vinovate de săvîrşirea unei contravenţii nu are efect retroactiv. Timpul săvîrşirii contravenţiei este considerat timpul săvîrşirii acţiunii ilicite, iar în cazul inacţiunii, timpul în care trebuia să se desfăşoare acţiunea pe care contravenientul a omis să o efectueze, independent de timpul survenirii urmărilor.

Astfel s-a constatat, că fapta reţinută în acţiunile lui Sacalî Mihail a fost săvîrşită de către ultimul la data de 01.04.2022, astfel în speţă instanţa de fond corect a constatat că a expirat termenul de prescripţie de atragere la răspundere contravenţională.

Din cele enunţate mai sus Colegiul penal indică, că la examinarea cauzei contravenţionale instanţa de fond a ţinut cont de normele de drept, prevăzute de Codul Contravenţional, a dat o apreciere justă circumstanţelor stabilite pe cauză şi a adoptat o hotărîre întemeiată, din ce

considerente recursul declarat urmează a fi respins, iar hotărîrea instanţei de fond urmează a fi menţinută fără modificări.

Conducîndu-se de art.473 al.(1) pct.1) lit.c) Cod Contravenţional RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi –

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul declarat de avocatul Dulgher Dumitru în interesele lui Sacalî Mihail împotriva hotărârii Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 29.06.2023, în cauza contravenţională în baza art.313 Cod Contravenţional, hotărîre care se menţine fără modificări.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător Puşca Dumitru

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Revenco Angela